

K O M U N I K A T
Z B A D A N I A

Warszawa, czerwiec 2009

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/95/2009

ZAUFANIE DO POLITYKÓW ŚWIATOWYCH – OPINIE LUDNOŚCI 20 KRAJÓW

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

CBOS, wspólnie z ośrodkami badania opinii z innych państw, bierze udział w programie World Public Opinion. Jest to program badania światowej opinii publicznej, koordynowany przez PIPA (Program on International Policy Attitudes) na Uniwersytecie Maryland w USA. W badaniu przeprowadzonym w okresie od 4 kwietnia do 12 czerwca br.¹ pytano o zaufanie do niektórych ważnych światowych przywódców. Na liście umieszczono prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Baracka Obamę, prezydenta Chin Hu Jintao, premiera Rosji Władimira Putina, kanclerz Niemiec Angelę Merkel, premiera Wielkiej Brytanii Gordona Browna, prezydenta Francji Nicolasa Sarkozy'ego, a także sekretarza generalnego ONZ Ban Ki-moona. Z uwagi na znaczenie Iranu w bieżącej polityce międzynarodowej pytano też o zaufanie do prezydenta tego kraju Mahmuda Ahmadineżada. W badaniu udział wzięło łącznie 19 224 respondentów z 20 krajów, a uzyskane wyniki są reprezentatywne dla 62% ludności świata. Kraje objęte badaniem to: z Ameryki Północnej – Meksyk i USA; z Europy – Francja, Niemcy, Wielka Brytania, Polska, Rosja i Ukraina; z Afryki – Nigeria i Kenia; z Bliskiego Wschodu – Azerbejdżan, Egipt, Irak, Turcja i Autonomia Palestyńska; z Azji – Chiny, Indie, Indonezja, Korea Południowa i Pakistan. Dodatkowo utworzono osobne próby dla chińskich terytoriów: Macao, Hongkongu i Tajwanu. Błąd pomiaru w każdym przypadku wynosi 3-4 punkty procentowe – o taką wartość rzeczywiste wyniki mogą się różnić od uzyskanych w badaniu.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama to polityk, który na świecie obdarzany jest największym zaufaniem. Uzyskuje on znacznie lepsze wyniki niż którykolwiek inny przywódca z przedstawionej listy. W 19 krajach (z obliczenia wyłączono opinie społeczeństwa amerykańskiego) odsetek deklaracji dużego i średniego zaufania do prezydenta USA wynosi 61%, natomiast odsetek deklaracji nieufności – 31%. W 13 krajach więcej jest osób ufających Barackowi Obamie niż niemających do niego zaufania, a w 5 – przeważają badani deklarujący nieufność. Jeżeli chodzi o USA, zdecydowana większość respondentów darzy prezydenta zaufaniem. Podobny sondaż przeprowadzony w zeszłym roku wykazał

¹ W Polsce badanie zrealizowano jako fragment sondażu „Aktualne problemy i wydarzenia” (228), 7–13 maja 2009 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1078). Informacje na temat realizacji badania w poszczególnych krajach można uzyskać na: www.worldpublicopinion.org

bardzo niskie zaufanie w świecie do ówczesnego prezydenta USA George'a Busha. Barack Obama został zaprzysiężony na prezydenta w styczniu 2009 roku, trzy miesiące przed rozpoczęciem realizacji badania. W pierwszej połowie roku odbył podróże do Europy i do Turcji, gdzie jego wystąpienia były zwykle dobrze przyjmowane.

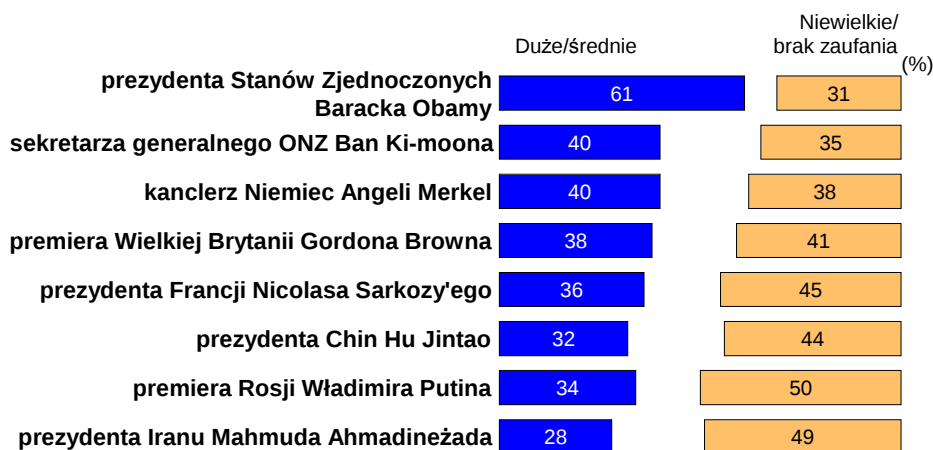
Opinie na temat sekretarza generalnego ONZ Ban Ki-moona są podzielone, ale pozytywnych jest nieznacznie więcej niż negatywnych.

Trzej przywódcy krajów Unii Europejskiej: Angela Merkel, Gordon Brown i Nicolas Sarkozy uzyskują pozytywne oceny u zbliżonej grupy respondentów, przy czym prezydent Francji najczęściej z tej trójki budzi nieufność.

Gorzej postrzegani przez światową opinię publiczną są premier Rosji Władimir Putin i prezydent Chin Hu Jintao. Zdecydowanie najgorsze oceny uzyskuje prezydent Iranu Mahmud Ahmadineżad. Badanie przeprowadziliśmy przed ostatnimi wyborami prezydenckimi w tym kraju i oskarżeniami o fałszerstwo skierowanymi pod adresem prezydenta.

ZAUFANIE DO LIDERÓW ŚWIATOWEJ POLITYKI W 19–20 KRAJACH (Z WYŁĄCZENIEM KRAJU LIDERA)

RYS. 1. PRZECZYTAM PANU(I) LISTĘ POLITYKÓW Z RÓŻNYCH KRAJÓW ŚWIATA. PRZY KAŻDYM Z NICH PROSZĘ POWIEDZIEĆ, JAKIE ZAUFANIE MA PAN(I) DO TEGO POLITYKA, JEŚLI CHODZI O PODEJMOWANIE WŁAŚCIWYCH DECYZJI DLA ŚWIATA. CZY MA PAN(I) DUŻE ZAUFANIE, ŚREDNIE, NIEWIELKIE CZY TEŻ W OGÓLE PAN(I) NIE MA ZAUFANIA DO:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Zaufanie do prezydenta USA

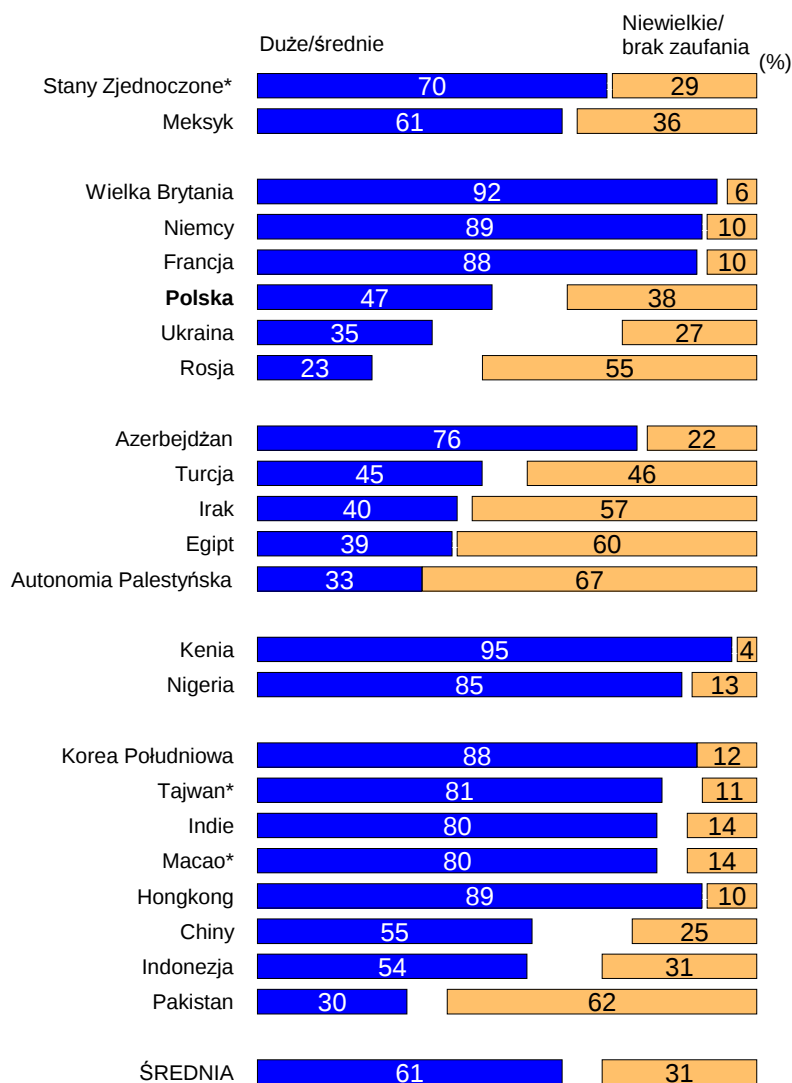
Zaufanie do Baracka Obamy jest bardzo wysokie, lecz nierównomiernie rozłożone. W objętych badaniem krajach Ameryki Północnej, Europy Zachodniej, Afryki i Azji większość respondentów ufa prezydentowi USA. Szczególnie wysokie notowania w Kenii wynikają zapewne z jego związków rodzinnych z tym krajem (jego ojciec był Kenijczykiem).

Warto zwrócić uwagę na dobre oceny Baracka Obamy w Chinach – kraju niedotkniętym recesją, szybko zwiększającym swoją rolę polityczną i gospodarczą nie tylko w regionie, ale i na świecie.

Opinia publiczna w wielu krajach muzułmańskich, szczególnie na Bliskim Wschodzie, jest niechętna prezydentowi USA. Zwraca uwagę przewaga nieufności nad zaufaniem w Iraku i Pakistanie, kluczowych krajach sojuszników USA w tym niestabilnym regionie.

Prezydent Barack Obama uzyskuje złe oceny w Rosji. Większość respondentów w tym kraju nie ma do niego zaufania. Zapewne postrzegają oni relacje rosyjsko-amerykańskie jako nacechowane konfrontacją i sprzecznością interesów, a zmiana na stanowisku prezydenta nie zmienia tego obrazu wzajemnych relacji.

RYS. 2. ZAUFIANIE DO PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH BARACKA OBAMY

*Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

Zaufanie do przywódców Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii

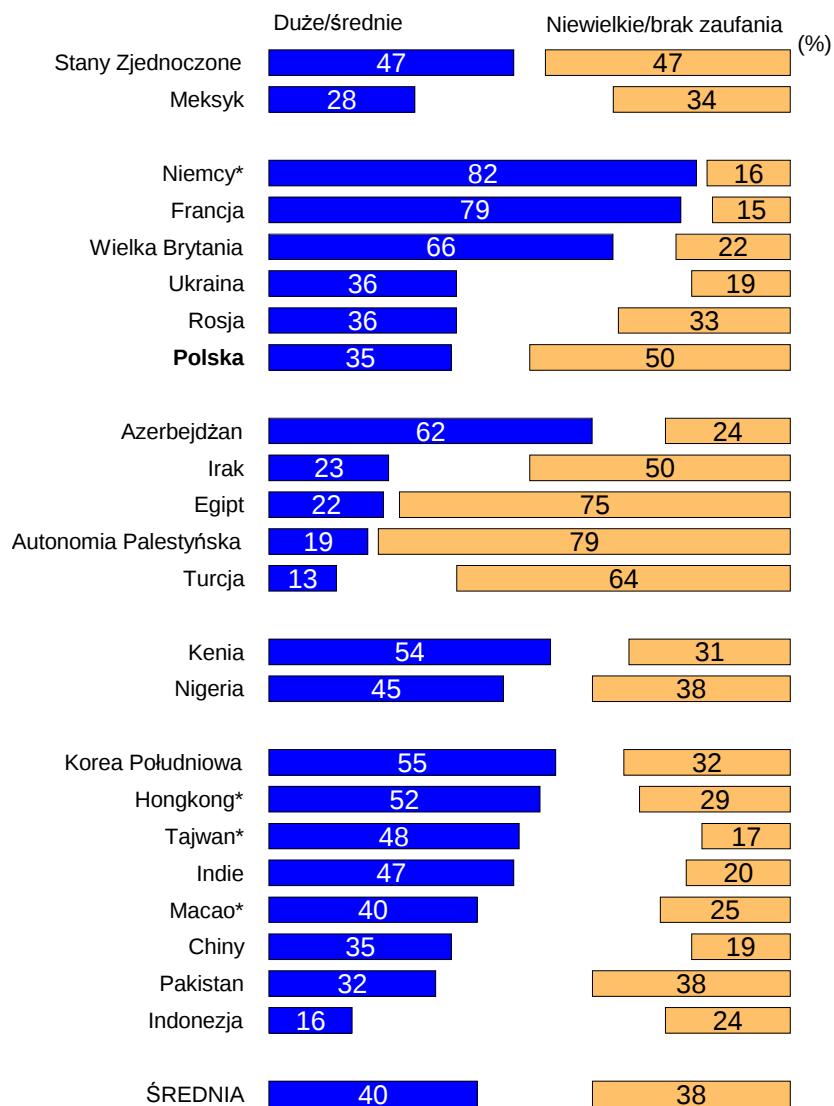
Przywódcy trzech wielkich krajów Unii Europejskiej – Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii – cieszą się stosunkowo wysokim zaufaniem. Jednocześnie w przypadku tych trzech liderów światowej polityki odnotowano w wielu krajach wysokie odsetki odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Kancelarz Niemiec Angela Merkel jest oprócz Baracka Obamy jedynym przywódcą poddanym ocenie badanych, w przypadku którego zaufanie przeważa nad nieufnością (choć różnica wskazań mieści się w granicach błędu pomiaru). Zaufanie do niej wyraża większość respondentów z objętych badaniem krajów Europy Zachodniej. W państwach azjatyckich kanclerz Niemiec albo cieszy się zaufaniem (Korea Południowa, Tajwan, Indie), albo ma słabo wyrobiony wizerunek (Chiny, Indonezja). Najgorsze notowania uzyskuje Angela Merkel na Bliskim Wschodzie. Najniższe zaufanie do niej odnotowano w Turcji, co można wiązać z negatywną postawą Niemiec wobec członkostwa tego kraju w Unii Europejskiej.

Zaufanie do premiera Wielkiej Brytanii Gordona Browna także jest nierównomiernie rozłożone w świecie. Najwyższe jest w byłych koloniach brytyjskich: Kenii, Nigerii, Hongkongu i Indiach, a także w Stanach Zjednoczonych. Również większość mieszkańców Korei Południowej wyraża zaufanie do brytyjskiego premiera. Stosunkowo dobre oceny uzyskuje on w Chinach, gdzie zaufanie do niego niemal dwukrotnie przeważa nad nieufnością. Najgorsze zdanie o premierze Wielkiej Brytanii mają mieszkańcy arabskich krajów Bliskiego Wschodu. Co ciekawe, Gordon Brown to jedyny w omawianym badaniu przywódca, który u siebie w kraju oceniany jest negatywnie przez większość respondentów.

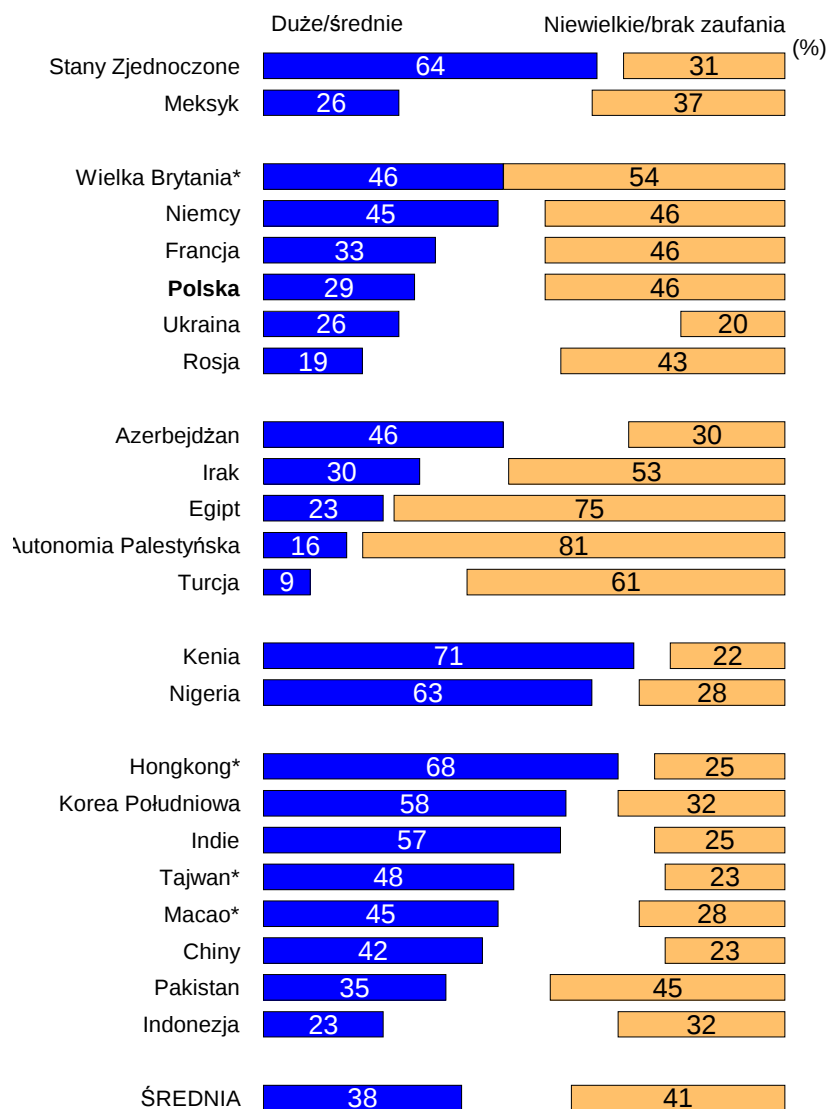
Prezydent Francji Nicolas Sarkozy, podobnie jak premier Wielkiej Brytanii, cieszy się stosunkowo niewielkim zaufaniem w swoim kraju. Najlepszy wizerunek ma w państwach afrykańskich (Kenii i Nigerii), a także w Indiach. Mieszkańcy Bliskiego Wschodu w większości mają o nim złe zdanie, podobnie jak o innych przywódcach krajów Unii Europejskiej.

RYS. 3. ZAUFANIE DO KANCLERZ NIEMIEC **ANGELI MERKEL**

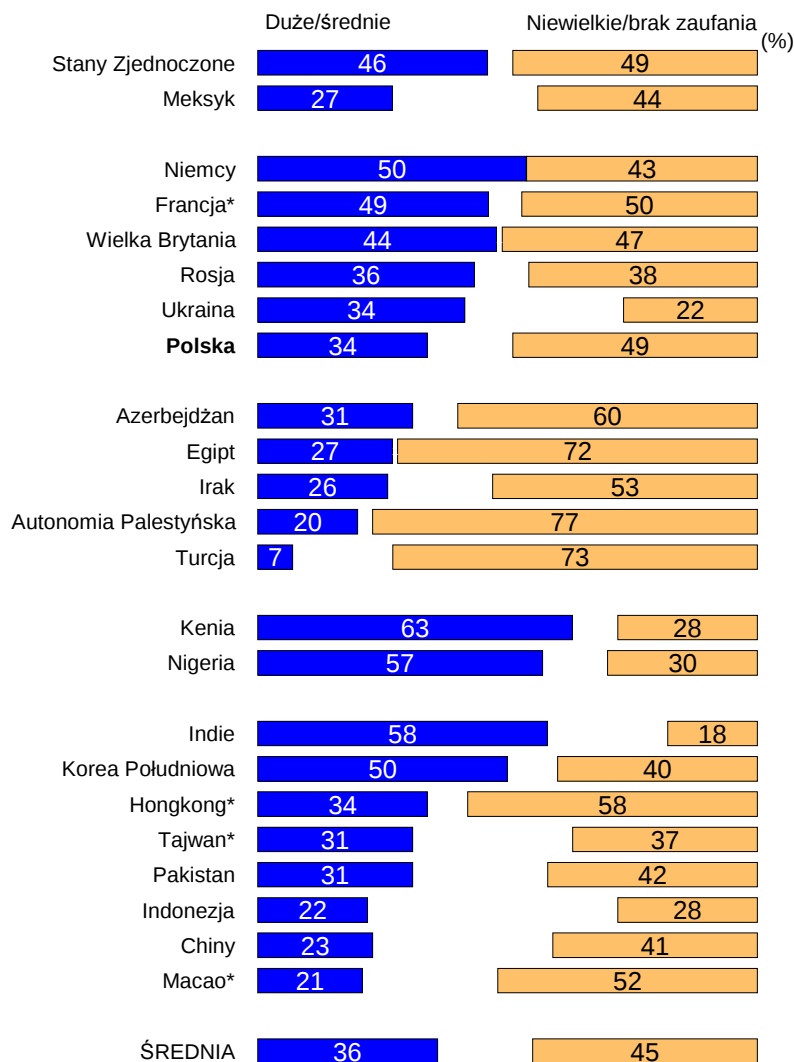
* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

RYS. 4. ZAUFANIE DO PREMIERA WIELKIEJ BRYTANII GORDONA BROWNA

* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

RYS. 5. ZAUFANIE DO PREZYDENTA FRANCJI NICOLASA SARKOZY'EGO

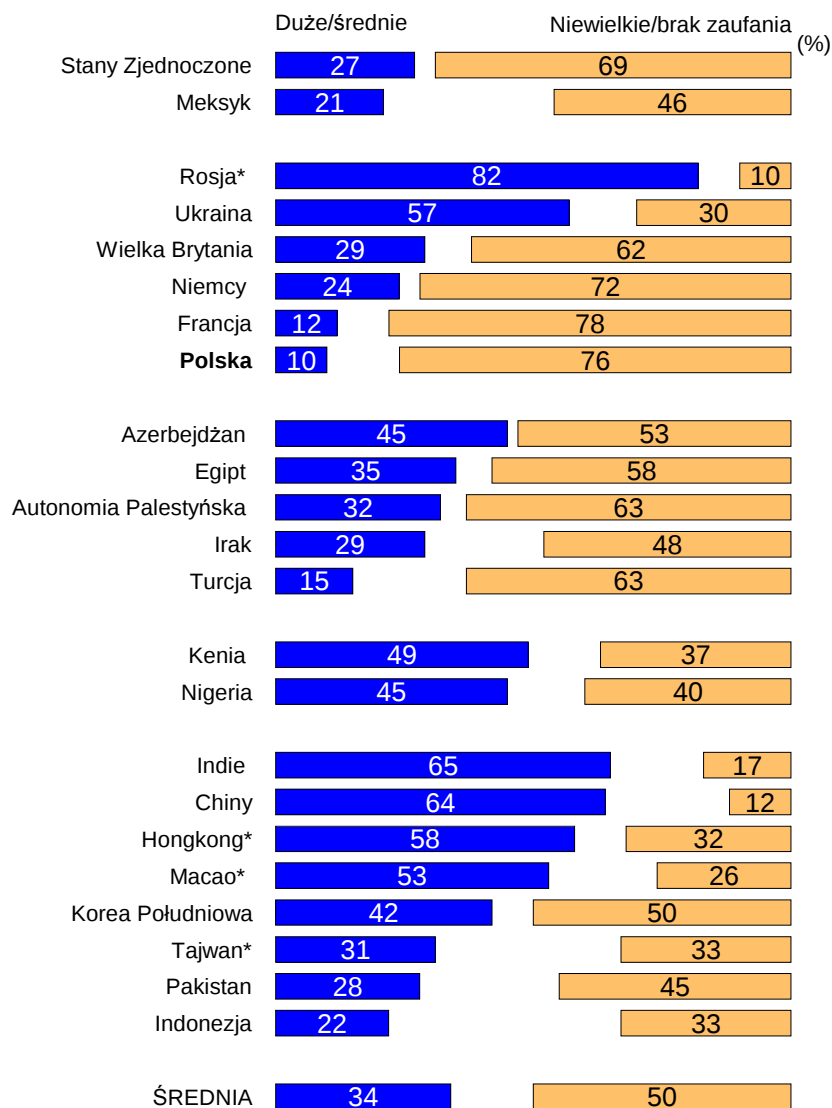
* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

Zaufanie do premiera Rosji

Premier Rosji Władimir Putin to polityk, do którego mieszkańcy większości krajów objętych badaniem odnoszą się z nieufnością. W 14 państwach nieufność do niego przeważa nad zaufaniem, a w 6 (w tym w Rosji) – częstsze są deklaracje zaufania. Najlepsze oceny uzyskuje Władimir Putin w swoim kraju, ufa mu również większość mieszkańców dwóch najludniejszych państw świata – Chin i Indii, które wraz z Rosją oraz Brazylią tworzą blok BRIC. Warto zwrócić uwagę na wysokie zaufanie do Władimira Putina na Ukrainie: większość Ukraińców ufa premierowi Rosji, choć stosunki prezydenta Ukrainy Wiktora Juszczenki z Moskwą są napięte.

Najgorsze zdanie na temat premiera Rosji mają mieszkańcy krajów Unii Europejskiej (zwłaszcza Polacy, Francuzi i Niemcy), a także Bliskiego Wschodu.

RYS. 6. ZAUFANIE DO PREMIERA ROSJI WŁADIMIRA PUTINA

* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

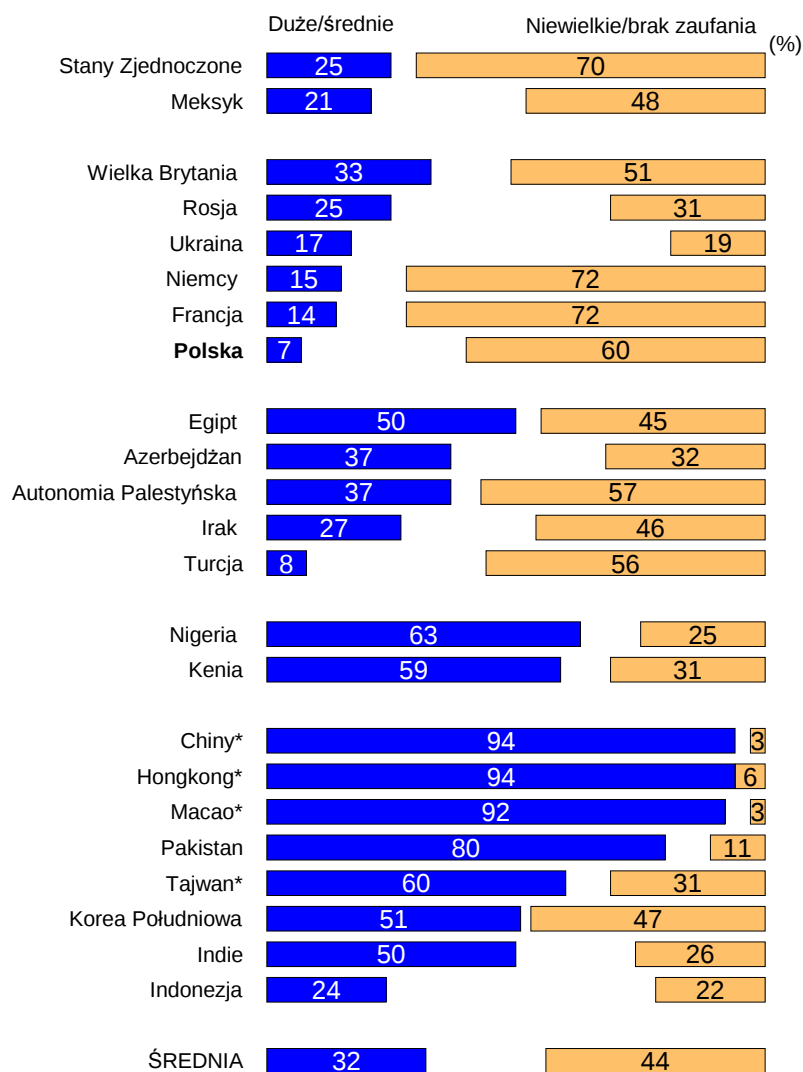
Zaufanie do prezydenta Chin

Szybki wzrost gospodarczej i politycznej potęgi Chin sprawia, że przywódcę tego kraju zalicza się do światowych polityków o największym znaczeniu. Hu Jintao to postać kontrowersyjna, szczególnie wyraźne różnice opinii można zaobserwować między Europą i Ameryką, z jednej strony, a Azją – z drugiej.

Hu Jintao cieszy się w swoim kraju powszechnym zaufaniem – sporadyczne są deklaracje nieufności. Analizując te wyniki należy mieć na uwadze fakt, że Chiny nie są krajem demokratycznym, wolność słowa jest tam ograniczona i, być może, niektórzy respondenci ukrywają swoje prawdziwe poglądy. Jednak popularność prezydenta Chin potwierdzają wyniki uzyskane na Tajwanie, chińskim terytorium niezależnym od ChRL. Większość mieszkańców Tajwanu ufa prezydentowi Hu Jintao. Przewagę zaufania nad nieufnością odnotowano też w Pakistanie, Indiach i Korei Południowej, choć w tym ostatnim kraju blisko połowa respondentów deklaruje nieufność.

Mieszkańcy krajów UE i USA w większości nie mają zaufania do prezydenta Chin. Nie budzi on też zaufania w Turcji i Autonomii Palestyńskiej.

RYS. 7. ZAUFIANIE DO PREZYDENTA CHIN HU JINTAO

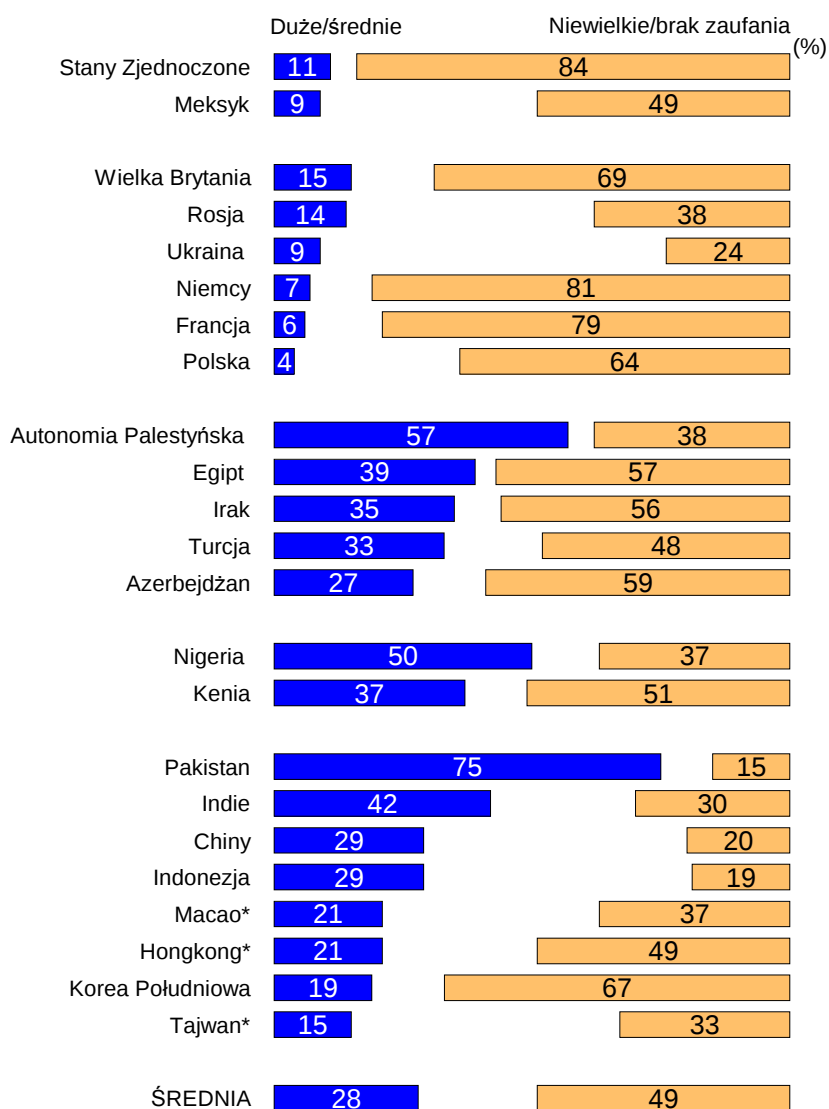

* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

Zaufanie do prezydenta Iranu

Mieszkańcy wysoko rozwiniętych demokratycznych krajów Unii Europejskiej, a także Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej w większości odnoszą się do prezydenta Iranu Mahmuda Ahmadineżada z nieufnością. Trzeba zaznaczyć, że badanie było przeprowadzone przed wyborami prezydenckimi w Iranie i krwawo stłumionymi protestami opozycji.

RYS. 8. ZAUFIANIE DO PREZYDENTA IRANU MAHMUDA AHMADINEŻADA

* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

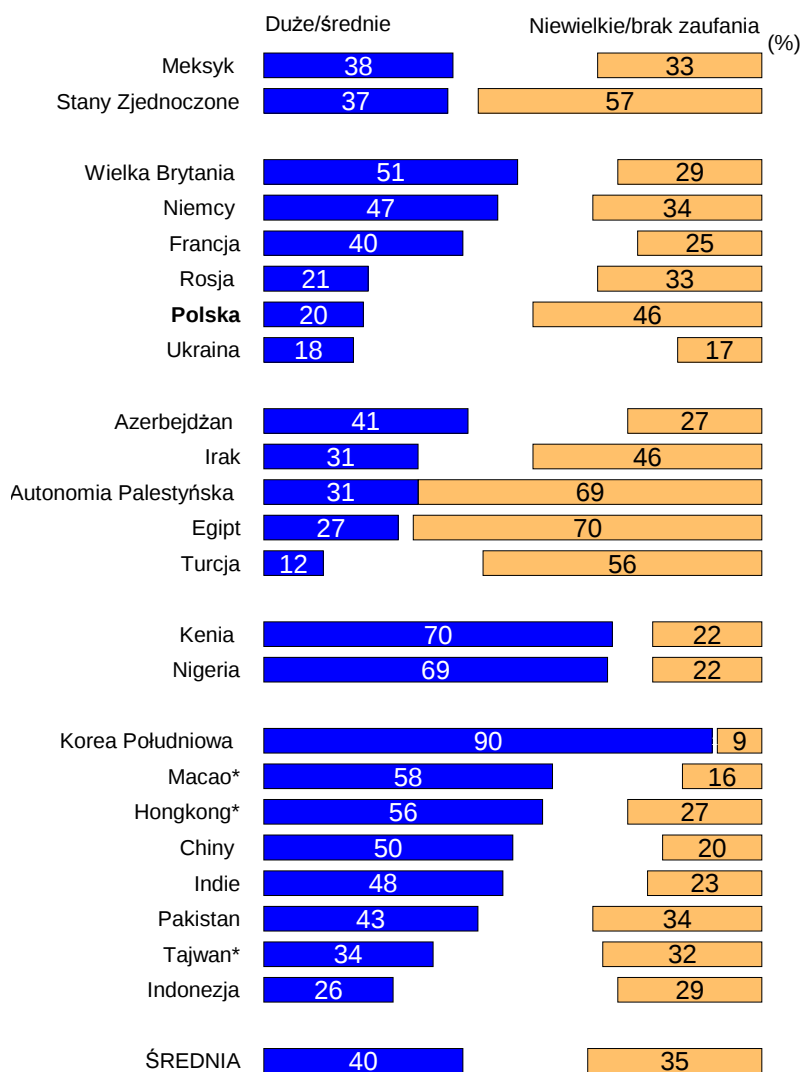
Jeżeli chodzi o opinie społeczeństw w większości muzułmańskich, są one podzielone. Większość mieszkańców Pakistanu i Autonomii Palestyńskiej wyraża zaufanie do prezydenta Iranu, jednak mieszkańcy Egiptu i Iraku w większości deklarują nieufność. Można

przypuszczać, że podziały polityczne i różnice religijne wewnątrz świata islamu nakładają się na siebie tworząc wielowymiarowy stosunek do Iranu i jego przywódcy.

Zaufanie do sekretarza generalnego ONZ

Sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon to polityk wzbudzający stosunkowo pozytywne uczucia, jednak w wielu krajach znacząca grupa respondentów nie potrafi się wypowiedzieć na jego temat. Zdecydowanie najlepsze oceny uzyskuje on w Korei Południowej, skąd pochodzi. Relatywnie często ufają mu badani z krajów Afryki, Europy Zachodniej, Chin oraz Indii. Z największą nieufnością spotyka się on w krajach Bliskiego Wschodu, a także w Stanach Zjednoczonych.

RYS. 9. ZAUFIANIE DO SEKRETARZA GENERALNEGO ONZ BAN KI-MOONA

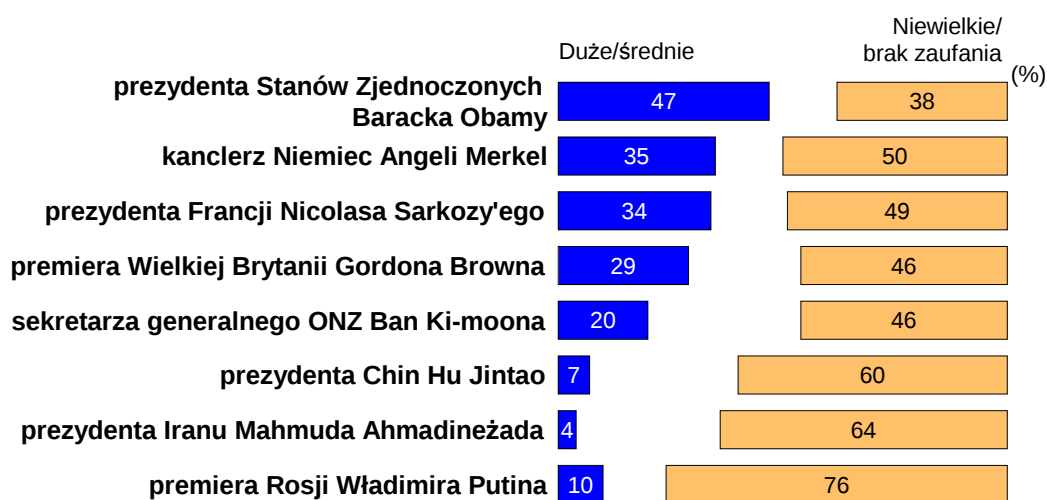

* Niewliczone do średniej
Pominięto „trudno powiedzieć”

Polacy o liderach światowej polityki

Polacy nie mają zaufania do polityków światowych, których nazwiska umieszczono na liście. Jedynie w stosunku do prezydenta USA Baracka Obamy zaufanie przeważa nad nieufnością. Co najmniej jedna trzecia dorosłych deklaruje, że ma zaufanie do przywódców Niemiec i Francji, a nieco mniejsza grupa – do premiera Wielkiej Brytanii. Zdecydowanie największą nieufność wzbudza premier Rosji.

RYS. 10. DEKLAROWANE PRZEZ POLAKÓW ZAUFIANIE DO:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Warto jeszcze raz podkreślić wyjątkową w polityce światowej pozycję prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Baracka Obamy. Ma on olbrzymi kapitał zaufania w wielu regionach świata. Zapewne częściowo wynika to z kontrastu między stylem działania Baracka Obamy i metodami prezentowanymi przez jego niepopularnego poprzednika. Jednak obecny prezydent USA nie wszędzie jest popularny – Rosjanie i mieszkańcy niektórych krajów muzułmańskich są w stosunku do niego nieufni.

Przywódcy Chin i Rosji są raczej niepopularni na świecie, jednak można zauważyć ciekawe zróżnicowanie zaufania do tych polityków. Obaj spotykają się z nieufnością społeczeństw krajów Unii Europejskiej i USA. Wydaje się jednak, że przynajmniej na

niektórych obszarach ekspansji politycznej i gospodarczej Chin i Rosji opinie o ich przywódcach są wyraźnie lepsze. Prezydent Chin cieszy się znaczącym, jak się wydaje, zaufaniem ludności Azji Wschodniej i Południowej. Premierowi Rosji ufają Ukraińcy, a także społeczeństwa Chin i Indii, czyli krajów pogłębiających ostatnio współpracę z Rosją. Można sądzić, że dla tych społeczeństw mniej ważne są niedemokratyczne praktyki Rosji i Chin, a ważniejsze – próby przełamania politycznej i gospodarczej hegemonii państw rozwiniętych.

Wyraźnie najmniejsze zaufanie do światowych liderów odnotowano wśród respondentów z Bliskiego Wschodu. Nie ufają oni ani przywódcom krajów UE, ani USA, ani Rosji, ani Chin, ani ONZ. Odpowiedzi te wskazują na daleko posuniętą frustrację spowodowaną polityką, jaką w tym regionie świata prowadzą mocarstwa i organizacje międzynarodowe.

Opracował
Michał WENZEL